

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΧΩΔΕ – ΕΚΒΥ
1999-2001**

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 1999
ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗΣ
*(Για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και
των παράκτιων περιοχών της Μεσογείου)*

Υπεύθυνη σύνταξης: Θάλεια Λαζαρίδου, Δρ Θαλάσσιας Βιολογίας

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1999

1. Γενικά στοιχεία

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Μεσογειακού Προγράμματος Δράσης (Mediterranean Action Plan, MAP, UNEP, Βαρκελώνη, 1975) των Ενωμένων Εθνών, στις 16 Φεβρουαρίου 1976, 16 παραμεσόγεια Κράτη υπέγραψαν στη Βαρκελώνη τη **Σύμβαση “Για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση”** και δύο συνοδά πρωτόκολλα (βλ. Πρωτόκολλα 1 και 2).

Τα συμβαλλόμενα Κράτη – Μέρη, σήμερα είναι τα ακόλουθα: Αίγυπτος, Αλβανία, Αλγερία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Γαλλία, Ελλάδα, Ε.Ε., Ισραήλ, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Κύπρος, Λίβανος, Λιβύη, Μάλτα, Μαρόκο, Μονακό, Σλοβενία, Τουρκία, Τυνησία, Συρία.

Η Σύμβαση συνοδεύεται από τα ακόλουθα πρωτόκολλα:

- i. Πρωτόκολλο 1 συνοδό της Σύμβασης (1976) *“Για την πρόληψη της ρύπανσης της Μεσογείου από απορρίψεις πλοίων και αεροσκαφών”*.
- ii. Πρωτόκολλο 2 συνοδό της Σύμβασης (1976) *“Για την πρόληψη της ρύπανσης της Μεσογείου από πετρέλαια και άλλες επιβλαβείς ουσίες”*.
- iii. Πρωτόκολλο 3 (1980) *“Για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές”* και τα τεχνικά παραρτήματα I, II και III αυτού.
- iv. Πρωτόκολλο 4 (1982) *“Περί των ειδικά προστατευόμενων περιοχών της Μεσογείου”*.
- v. Πρωτόκολλο 5 (1994) *“Σχετικά με την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από την εξερεύνηση και εκμετάλευση της υφαλοκρηπίδας, του θαλάσσιου βυθού και του υπεδάφους”*.
- vi. Πρωτόκολλο 6 ή Νέο Πρωτόκολλο (1995) *“Σχετικά με τις Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές και τη βιολογική ποικιλία στη Μεσόγειο”*.

Το Πρωτόκολλο αυτό αντικαθιστά το Πρωτόκολλο 4 (1982) *“Περί των ειδικά προστατευόμενων περιοχών της Μεσογείου”*. (βλ. 2. τροποποιήσεις πρωτοκόλλων).

Θα τεθεί σε ισχύ όταν επικυρωθεί από 6 Συμβαλλόμενα Μέρη.

Σημείωση: Η αναλυτική παρουσίαση των θεσμικών οργάνων, του περιεχομένου της Σύμβασης και των πρωτοκόλλων της περιέχεται στην αντίστοιχη έκθεση που συντάχθηκε στο πλαίσιο του Συμφώνου Συνεργασίας ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΚΒΥ (1997-98) (Εγγραφο ΕΚΒΥ Αρ.Πρωτ.: 4029/31.12.98)

Για την εφαρμογή ενός Πρωτοκόλλου, είτε για την εφαρμογή προγραμμάτων έχουν δημιουργηθεί **τα Περιφερειακά Κέντρα Δράσης (Regional Activity Centres, RAC)**. Σε εθνικό επίπεδο κάθε Κράτος όρισε το «εστιακό σημείο» που είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση των δράσεων των ΠΚΔ. Το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος, Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ έχει ορισθεί ως Εθνικό Εστιακό Σημείο για τις Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές (Πρωτ. 4 και 6 το οποίο δεν έχει τεθεί σε ισχύ).

Η Ελλάδα κύρωσε τη Σύμβαση της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων (1) και (2) με τον Ν. 855/23-12-78 (ΦΕΚ 235/Α 23-12-78) και τα πρωτοκόλλα 3 και 4 με τον Ν. 1634/17-7-86 (ΦΕΚ 104/Α/18-7-86).

2. Τροποποιήσεις της Σύμβασης της Βαρκελώνης και των Πρωτοκόλλων

Στη Συνάντηση των Συμβαλλόμενων Μερών, που πραγματοποιήθηκε στις 10 Ιουνίου 1995 στη Βαρκελώνη, υπεγράφη η τροποποίηση της Σύμβασης. Σκοπός της Τροποποίησης είναι η αναθεώρηση της Σύμβασης, σύμφωνα με τα νέα επιστημονικά δεδομένα, τις επιταγές της Διάσκεψης του Ρίο ντε Τζανέιρο το 1992, και την πολυετή εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της Σύμβασης της Βαρκελώνης και των Πρωτοκόλλων της καθώς και από την εφαρμογή του Μεσογειακού Σχεδίου Δράσης.

Ο τίτλος της Σύμβασης τροποποιείται από **“Σύμβαση Για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση”** σε **“Σύμβαση Για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων περιοχών της Μεσογείου”**. Εισάγεται η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης, γίνεται αναφορά σε διεθνείς Διακυρήξεις και Συνδιασκέψεις. Επίσης τροποποιούνται άρθρα ή γίνονται προσθήκες σε προϋπάρχοντα σχετικά με τη διεύρυνση της γεωγραφικής κάλυψης της εφαρμογής, την αύξηση των υποχρεώσεων για τη λήψη μέτρων, την ίδρυση Γραφείου Συμβαλλόμενων Μερών κ.ά.

Κατά την ίδια Συνεδρίαση έγιναν τροποποιήσεις του Πρωτοκόλλου «για την πρόληψη της ρύπανσης της Μεσογείου Θάλασσας από την εκφόρτωση απορριμμάτων από πλοία και αεροσκάφη» και αντικαταστάθηκε το Τέταρτο Πρωτόκολλο (1982) *“Περί των ειδικά προστατευόμενων περιοχών της Μεσογείου”* της Σύμβασης με το Νέο Πρωτόκολλο για το ίδιο θέμα.

Σημείωση: Η αναλυτική παρουσίαση των θεσμικών οργάνων, του περιεχομένου της Σύμβασης και των πρωτοκόλλων της περιέχεται στην αντίστοιχη έκθεση που συντάχθηκε στο πλαίσιο του Συμφώνου Συνεργασίας ΥΠΕΧΩΔΕ-EKBY (1997-98) (Εγγραφο EKBY Αρ.Πρωτ.: 4029/31.12.98)

3. ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1999

3.1. Συνάντηση Εθνικών Εστιακών Σημείων

Πραγματοποιήθηκε η 4η συνάντηση εργασίας των εθνικών εστιακών σημείων για τις Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές, στην Τύνιδα 12-14 Απριλίου.

Τα θέματα που συζητήθηκαν ήταν τα ακόλουθα:

- Διατήρηση των φυσικών περιοχών και των ειδών στις Μεσογειακές χώρες (παρουσιάστηκαν σχετικές αναφορές των χωρών).
- Ανασκόπηση των recommendations σχετικά με τα κείμενα - πλαίσια των συναντήσεων εργασίας των ειδικών σχετικά με α) το αναθεωρημένο προσχέδιο του Σχεδίου Δράσης για τη διατήρηση των θαλάσσιων χελωνών της Μεσογείου και τις δράσεις προτεραιότητας για την εφαρμογή του, β) το Σχέδιο Δράσης για τη διατήρηση των κοιτωδών, των θεμάτων προτεραιότητας για την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης για τη διαχείριση της μεσογειακής θαλάσσιας φώκιας, γ) τεχνικά εργαλεία για τον καθορισμό των εθνικών απογραφών των φυσικών τόπων (τυποποιημένα δελτία δεδομένων, κατάταξη των θαλάσσιων τύπων οικοτόπων, κατάλογος αναφοράς των οικοτόπων και των ειδών).
- Προσχέδιο Σχεδίου Δράσης για τη διατήρηση της θαλάσσιας βλάστησης της Μεσογείου Θάλασσας.
- Πρόοδος και ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του RAC/SPA.
- Δομή και προϋπολογισμός του RAC/SPA για τη διετία 2000-2001.
- Σχέδιο Δράσης Στρατηγικής για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στη Μεσόγειο.
- Δίκτυο MEDPAN.

Το Εθνικό Εστιακό Σημείο της Ελλάδας εκπροσώπησε ο κ. Χρυσομάλης, ΤΔΦΠ.

3.2. Δράσεις του ΕΚΒΥ για την περίοδο 1999

- ✓ Δημιουργία και αποστολή στο ΤΔΦΠ πλήρους φακέλου για τη Σύμβαση της Βαρκελώνης (Κυρώσεις Σύμβασης και Πρωτοκόλλων, Σχέδιο Νόμου για την κύρωση της τροποποίησης της Σύμβασης και του Νέου Πρωτοκόλλου, κατάλογος SPA περιοχών, τροποποιημένη έκθεση για τη Σύμβαση) (Σχετικό Έγγραφο ΕΚΒΥ 4270/20.5.99).

- ✓ Αποστολή στοιχείων στο ΤΔΦΠ για τη σύνταξη της Αναφοράς της χώρας μας σχετικά με τις δράσεις για τη διατήρηση των φυσικών τόπων και των ειδών στο πλαίσιο της 4ης συνάντησης των εθνικών εστιακών σημείων (Σχετικό έγγραφο ΕΚΒΥ 4203/2.4.99).
- ✓ Συμμετοχή στη συνάντηση των ειδικών από κάθε συμβαλλόμενη χώρα για την επεξεργασία και ολοκλήρωση του Σχεδίου Δράσης για τη θαλάσσια βλάστηση της Μεσογείου. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 9-10 Απριλίου, στην Τύνιδα και συμμετείχε από το ΕΚΒΥ η κ. Θ. Λαζαρίδου. Κατά την προετοιμασία για τη συμμετοχή στη συνάντηση σε συνεργασία με την κ. Σ. Σπυροπούλου επί των κειμένων εργασίας καταλήχθηκαν οι θέσεις της χώρας μας σχετικά με το θέμα. Επίσης προετοιμάστηκε και παρουσιάστηκε στη συνάντηση αναφορά για τη θαλάσσια βλάστηση στην Ελλάδα όσον αφορά το επίπεδο των γνώσεων, τις καταγραφές και την παρουσία των ειδών του Παραρτήματος II του Νέου Πρωτοκόλλου.
- ✓ Αποστολή σχολίων στο RAC/SPA σχετικά με τα Τυποποιημένα Δελτία Δεδομένων για τις εθνικές απογραφές Μεσογειακών περιοχών με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, σύμφωνα με το σχετικό έγγραφο του ΤΔΦΠ (6.5.99) βάσει του οποίου ορίστηκε προς το RAC/SPA το ΕΚΒΥ (Θ. Λαζαρίδου) υπεύθυνο για την αναθεώρηση του περιεχομένου των εντύπων.
- ✓ Αποστολή σχολίων στο RAC/SPA σχετικά με τους πελαγικούς τύπους οικοτόπων (Σχετικό έγγραφο ΕΚΒΥ 4297/27.5.99).

3.3. Άλλες δράσεις

Πραγματοποιήθηκε η συνάντηση εργασίας των ειδικών σχετικά με τις δράσεις προτεραιότητας για την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης για τη διατήρηση των θαλάσσιων χελωνών της Μεσογείου, στην Τύνιδα, 18-20 Φεβρουαρίου. Στη συνάντηση από ελληνικής πλευράς συμμετείχαν ο κ. Δ. Μαργαριτούλης καθώς και από το Σύλλογο Πραστασίας της θαλάσσιας χελώνας ο κ. Θ. Αράπης.